DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 5 oktober 1999 *

I mål C-10/98 P,

Azienda Agricola "Le Canne" Srl, Porto Viro (Italien), företrädd av advokaterna G. Schiller, G. Carraro och F. Mazzonetto, Padova, delgivningsadress: advokatbyrån G. Arendt, 8—10, rue Mathias Hardt, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 7 november 1997 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (tredje avdelningen) i mål T-218/95, Le Canne mot kommissionen, i vilket det förs talan om att denna dom skall upphävas,

i vilket den andra parten är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren E. de March, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten A. Dal Ferro, Vicenza, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

* Rättegångsspråk: italienska.

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P.J.G. Kapteyn samt domarna G. Hirsch, J.L. Murray (referent), H. Ragnemalm och R. Schintgen,

generaladvokat: G. Cosmas,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid sammanträdet den 14 januari 1999,

och efter att den 18 mars 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Azienda Agricola "Le Canne" Srl har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 16 januari 1998, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen överklagat förstainstansrättens dom av den 7 november 1997 i mål T-218/95, Le Canne mot kommissionen (REG 1997, s. II-2055, nedan kallad den överklagade domen). I denna dom ogillade förstainstansrätten Le Cannes talan dels om ogiltigförklaring av ett beslut av kommissionen i telex nr 12 497 av den 27 oktober 1995 om nedsättning av ett gemenskapsstöd som ursprungligen

beviljats Le Canne, dels om skadestånd med anledning av den skada som Le Canne lidit på grund av denna nedsättning.

2 De tillämpliga bestämmelserna och bakgrunden till överklagandet återges i den överklagade domen enligt följande:

"1. I artikel 1.1 b i rådets förordning (EEG) nr 4028/86 av den 18 december 1986 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur (EGT L 376, s. 7, nedan kallad förordning nr 4028/86; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) föreskrivs att kommissionen kan bevilja gemenskapsstöd till åtgärder inom området för utveckling av vattenbruket och inrättande av skyddade havsområden för att en bättre förvaltning skall kunna uppnås av fiskeområdena vid kusterna.

2. Enligt artikel 12, som hänvisar till bilaga III i förordning nr 4028/86, uppgår det gemenskapsstöd som föreskrivs för vattenbruk för regionen Venedig till 40 procent av de kostnader som kan beaktas, medan Italiens andel totalt uppgår till mellan 10 och 30 procent.

3. I artikel 44 i förordning nr 4028/86 föreskrivs följande.

'1. Under tiden för gemenskapens intervention skall den myndighet eller det organ som av den aktuella medlemsstaten har utsetts härtill, på kommissionens anmodan tillställa denna alla bevis och andra handlingar av vilka det

framgår att de ekonomiska och andra villkor som uppställs för varje enskilt projekt är uppfyllda. Kommissionen kan i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 47 besluta att stödet tills vidare inte skall utbetalas, att det skall nedsättas eller upphöra,

— om projektet inte genomförs som planerat, eller

...

Beslut härom skall meddelas den aktuella medlemsstaten och mottagaren av stödet.

Kommissionen skall återkräva dessa belopp, om utbetalningen inte var eller inte längre är berättigad.

2. Kommissionen skall enligt förfarandet i artikel 47 anta tillämpningsbestämmelser till denna artikel.'

4. Artikel 47 har följande lydelse.

'1. Då det hänvisas till förfarandet i denna artikel, skall ordföranden lägga fram saken för Ständiga kommittén för fiskerinäringen, antingen på eget initiativ eller på anmodan från en medlemsstats representant.

2. Kommissionens representant skall framlägga ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig inom en tidsfrist som ordföranden får fastställa med hänsyn till hur angelägen frågan är. En majoritet om minst 54 procent av rösterna skall ligga till grund för kommitténs yttrande. Medlemsstaternas röster skall viktas på det sätt som föreskrivs i artikel 148.2 i fördraget. Ordföranden får inte delta i omröstningen.

3. Kommissionen vidtar åtgärder som skall börja gälla omedelbart. Om dessa åtgärder inte överensstämmer med kommitténs ställningstagande skall kommissionen omedelbart underrätta rådet om detta. Kommissionen kan då i högst en månad efter denna underrättelse underlåta att tillämpa åtgärderna. Rådet kan med kvalificerad majoritet inom en frist om en månad besluta om andra åtgärder.'

5. Kommissionen antog genom förordning (EEG) nr 1116/88 av den 20 april 1988 (EGT L 112, s. 1, nedan kallad förordning nr 1116/88; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) bestämmelser om genomförande av beslut om stöd till projekt rörande gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur och förvaltningen av kustområdena.

6. Av sjätte övervägandet i ingressen till förordning nr 1116/88 framgår att 'något förfarande för att tills vidare inte utbetala, nedsätta eller upphöra med stödet... inte [bör] inledas utan att den berörda medlemsstaten först ges tillfälle att yttra sig, och inte utan att mottagarna ges möjlighet att inkomma med synpunkter'.

7. I artikel 7 i förordning nr 1116/88 föreskrivs följande.

'Innan förfarandet i artikel 44.1 i förordning (EEG) nr 4028/86 att tills vidare inte utbetala, nedsätta eller upphöra med stödet inleds

— skall kommissionen underrätta den medlemsstat på vars område projektet skall genomföras för att denna skall kunna ta ställning i frågan,

— skall kommissionen inhämta yttrande från den behöriga myndighet som skall tillställa den bevishandlingarna,

— skall kommissionen anmoda mottagaren eller mottagarna till att genom nämnda myndighet eller organ redogöra för orsakerna till att de föreskrivna villkoren inte är uppfyllda.'

Bakgrund

8. Kommissionen beviljade genom beslut C (90) 1923/99 av den 30 oktober 1990 sökanden ekonomiskt stöd om 1 103 646 181 [ITL], eller 40 procent av summan av de kostnader som kunde beaktas, vilka uppgick till 2 759 115 453 [ITL], för modernisering och inrättande av fiskodlingsanläggningar (projekt I/16/90). Ett bidrag motsvarande 30 procent av de kostnader som kunde beaktas, eller 827 734 635 [ITL], hade beviljats av den italienska staten.

9. I detta beslut angavs att 'storleken på det stödbelopp som kommissionen verkligen kommer att utbetala till ett färdigt projekt beror på vilka arbeten

som utförts i förhållande till vad som anges i projektplanen'. I beslutet angavs även att 'i enlighet med uppgiften i del B till sökandens ansökan om stöd, kan de uppgivna arbetena inte förändras utan föregående medgivande från de nationella myndigheterna och eventuellt från kommissionen. Betydande ändringar som görs utan kommissionens medgivande kan medföra att stödet nedsätts eller upphör helt, för det fall de nationella myndigheterna eller kommissionen anser att ändringarna är oacceptabla. I förekommande fall kan de nationella myndigheterna ange vilket förfarande mottagaren skall tillämpa'.

10. Kommissionen gjorde den 23 juni 1993 en första delutbetalning till sökanden, om 343 117 600 [ITL].

11. Efter att ha gjort en kontroll på platsen av projektets slutliga form, underrättade byggnadsingenjörskontoret genom en skrivelse av den 7 april 1994 sökanden om att man där var av åsikten att projektet i tekniskt och ekonomiskt hänseende kunde anses stå i överensstämmelse med den projektplan som godkänts, med undantag för vissa ändringar i samband med murningsarbeten och liknande samt grävningsarbeten.

12. Kommissionen biföll genom beslut C (94) 1531/99 av den 27 juli 1994 en andra ansökan om stöd från sökanden, vilken hade samband med moderniseringsarbeten av sökandens anläggningar (projekt I/100/94).

13. I skrivelse av den 12 december 1994 till det italienska jordbruksministeriet (nedan kallat ministeriet) och till kommissionen, påpekade sökanden att vissa omständigheter som sökanden absolut inte kunnat påverka och som inträffat efter det att projektplanen tillställts ministeriet, hade gjort ett antal ändringar av projekt I/16/90 oundgängliga. Sökanden framhöll att den ansåg sig ha uppfyllt de föreskrivna syftena och valt rätt alternativ, men att dess vilja att snabbt uppnå de angivna resultaten olyckligtvis gjort att den glömt bort

skyldigheten att först underrätta ministeriet om ändringarna, vilket utgjorde ett betydande hinder för ärendets avslutande. Sökanden bedömde emellertid att projekt I/16/90 i sin helhet inte hade ändrats i väsentlig mån, med undantag för en skillnad i placering och utförande av bassänger för intensivodling.

14. Sökanden, som förklarade sig sedan arbetet slutförts ha varit medveten om att den inte iakttagit skyldigheten att sända en underrättelse innan ändringarna företogs, begärde att ministeriet, eller vid behov kommissionen, skulle utföra en teknisk undersökning av ändringarna för att fastställa om det fanns fog för dem och avgöra huruvida besluten var nödvändiga och lämpliga. I detta syfte uppgav sökanden att samtliga aktuella ändringar framgick och omfattades av godkännandet av det tilläggsprojekt för inrättande (I/100/94) för vilket beviljats gemenskapsstöd genom beslut C (94) 1531/99.

15. Efter att ministeriet utfört en kontroll av arbetenas slutliga utformning översände det den 3 juni 1995 till sökanden ett intyg om kontroll av arbetenas slutliga utformning (nedan kallat intyg), vilket upprättades den 24 maj 1995. Enligt ministeriets uppfattning hade sökanden gjort följande ändringar utöver dem som byggnadsingenjörskontoret tidigare hade fastslagit:

a) Sökanden hade inte byggt sexton bassänger, en hydraulanläggning och en värmecentral utan i stället ersatt dem med planerade odlingsbassänger, vilka skulle förverkligas i samband med det slutprojekt som kommissionen godkände genom beslut C (94) 1531/99.

b) Sökanden hade inte införskaffat ett antal maskiner.

c) Sökanden hade inte uppfört en ny överbyggnad och odlingsbassänger utanför överbyggnaden.

Ministeriet drog slutsatsen att sökanden enligt de tillämpliga gemenskapsbestämmelserna skulle ha haft tillstånd för att göra dessa förändringar.

16. Ministeriet nedsatte summan av de kostnader som kunde beaktas till 1 049 556 101 [ITL] i projektets slutliga utformning. Ministeriet drog slutsatsen att den totala summan av kostnader som kunde beaktas uppgick till 1 907 350 101 [ITL], eller omkring 69,13 procent av de kostnader som kunde beaktas avseende det projekt som kommissionen ursprungligen givit sitt samtycke till, med hänsyn till att de kostnader som redan förklarats kunna beaktas då de första arbetena inleddes uppgick till 857 794 000 [ITL].

17. Genom en slutlig betalningsorder som utfärdades den 5 juli 1995 betalade kommissionen ett belopp om 419 822 440 [ITL] till sökanden, och nedsatte därmed det totala gemenskapsstödet från 1 103 646 181 [ITL] till 762 940 040 [ITL], med anledning av de arbeten som kommissionen på grundval av intyget ansåg överensstämma med det projekt som ursprungligen godkändes.

18. Ministeriet och kommissionen mottog den 28 juli respektive den 3 augusti 1995 ett antal skriftliga yttranden från sökanden i vilka denne påstod att intyget saknade grund och begärde att ärendet skulle omprövas.

19. Kommissionen översände på de nationella myndigheternas begäran sitt yttrande per telex nr 12 497 av den 27 oktober 1995. Kommissionen ansåg

av följande skäl inte att de tillgängliga uppgifterna gjorde det nödvändigt att ompröva det förfarande som ministeriet tillämpat för att avsluta ärendet i projekt I/16/90:

1) Projektet hade ändrats väsentligt utan att detta dessförinnan meddelats de nationella myndigheterna.

Den omständigheten att stöd beviljades till det andra projektet I/100/94 innebar inte att kommissionen godtog tidigare ändringar.

2) Arbeten som omfattades av det projekt som följde på I/100/94 har utförts inom ramen för projekt I/16/90 och kunde således inte beaktas i fråga om det stöd som beviljades för projekt I/16/90.

3) Artikel 7 i förordning nr 1116/88, som sökandens styrelse har hänvisat till, var inte tillämplig i det sammanhang i vilket styrelsen åberopade den.

4) Av de uppgifter som ministeriet inkommit med framgick att det förekom felaktigheter i de synpunkter som sökandens styrelse lämnat på sidan 18 i sin inlaga, rörande avräkningen av kostnader som skulle ha uppkommit med anledning av att de påfördes kostnadskonton som inte tidigare angivits.

20. Ministeriet avslog genom skrivelse av den 14 november 1995 sökandens begäran om omprövning av samma skäl som angavs i kommissionens telex nr 12 497 av den 27 oktober 1995 (nedan kallat rättsakt nr 12 497)."

3 Mot denna bakgrund väckte klaganden talan om ogiltigförklaring av rättsakt nr 12 497. Till stöd för sin talan åberopade klaganden följande fem grunder. Den första grunden avsåg bristande delgivning av beslutet. Enligt klaganden fick denne endast genom en tillfällighet vetskap om dess existens, i form av en kopia som klaganden erhållit på begäran. Enligt den andra grunden hade inte kommissionen iakttagit kollegialitetsprincipen, eftersom rättsakt nr 12 497 hade upprättats av "tillförordnade enhetschefen" och inte av kommissionens ledamöter, vilka var skyldiga att ansvara kollegialt för saken. Genom den tredje grunden gjorde klaganden gällande att förfarandereglerna hade åsidosatts. För det första gjorde klaganden gällande att kommissionen hade nedsatt det gemenskapsstöd som ursprungligen beviljats utan att dessförinnan ha inlett det förfarande för nedsättning av stödet som föreskrivs i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86 och utan att ha iakttagit de skyldigheter som åvilar institutionen enligt artikel 7 i förordning nr 1116/88, såsom bland annat skyldigheten att uppmana mottagaren att, genom berörda myndigheter eller organ i den medlemsstat på vars område projektet skall genomföras, uppge skälen till att de angivna villkoren inte iakttagits. För det andra gjorde klaganden gällande att i fråga om beslut om nedsättning av stöd skall enligt artikel 44.1 första strecksatsen i förordning 4028/86 det förfarande tillämpas som föreskrivs i artikel 47 i samma förordning. Den fjärde grunden, vilken bestod av två delar, avsåg åsidosättande av motiveringsskyldigheten. För det första påstod klaganden att det inte angavs någon rättslig grund för rättsakt nr 12 497, med undantag för en helt allmän hänvisning till förordning nr 4028/86. För det andra framhöll klaganden att skälen för vägran att utbetala en del av det stöd som ursprungligen beviljats inte framgick av motiveringen till det omtvistade beslutet, och att denna inte möjliggjorde för förstainstansrätten att utöva sin prövningsrätt. Genom den femte grunden åberopade klaganden maktmissbruk, eftersom kommissionen, som har exklusiv behörighet i fråga om beviljande och nedsättning av stöd, hade kringgått det förfarande för nedsättning som föreskrivs i artikel 44 i förordning nr 4028/86 och i artikel 7 i förordning nr 1116/88, genom att utfärda en rättsakt som formellt hade formen av ett yttrande.

Den överklagade domen

4 I den överklagade domen ogillade förstainstansrätten talan i dess helhet och fastställde att klaganden skulle ersätta rättegångskostnaderna.

5 I punkterna 28—30 i den överklagade domen ogillade förstainstansrätten kommissionens invändning om rättegångshinder. Eftersom rättsakt nr 12 497 innebar att klaganden berövades hela det stöd som ursprungligen hade beviljats honom, utan att den berörda medlemsstaten i detta hänseende hade något utrymme för skönsmässig bedömning, utgjorde det i förhållande till sökanden ett beslut i ett enskilt fall med tvingande rättsverkningar som kunde påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra hans rättsliga ställning.

6 Beträffande den första grunden, som avsåg bristande delgivning av rättsakt nr 12 497, konstaterade förstainstansrätten i punkt 34 i den överklagade domen att klaganden verkligen hade haft möjlighet att i vederbörlig ordning få vetskap om innehållet i det omtvistade beslutet och att på ett ändamålsenligt sätt väcka talan inom den tidsfrist som gällde för detta. Under dessa omständigheter fastslog förstainstansrätten att det saknades anledning att avgöra frågan huruvida klaganden formellt hade delgivits beslutet.

7 Förstainstansrätten underkände den andra grunden, som avsåg åsidosättande av kollegialitetsprincipen, genom att i punkterna 35—39 i den överklagade domen påpeka att kommissionens tjänstemän, precis som framgår av kommissionens arbetsordning, kan ges befogenhet att i dess namn och under dess kontroll i klara, närmare angivna fall fatta beslut om lednings- och förvaltningsåtgärder, såsom det omtvistade beslutet, och att detta utgör det normala tillvägagångssättet för kommissionen att utöva sina befogenheter. Förstainstansrätten hävdade att klaganden inte hade förebringat någon bevisning som föranledde slutsatsen att gemenskapsorganen hade åsidosatt de regler som var tillämpliga i frågan.

8 Beträffande den tredje grunden, som avsåg åsidosättande av rättegångsreglerna, erinrade förstainstansrätten i punkt 48 i den överklagade domen om att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden, som inleds mot en person och som kan utmynna i en rättsakt som går denna person emot, utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall säkerställas även i avsaknad av närmare föreskrifter om förfarandet i fråga. Vidare konstaterade förstainstansrätten i punkterna 50—53 att ett beslut av kommissionen, inom ramen för gemenskapsstöd som beviljas i enlighet med förordning nr 4028/86, om att inte beakta vissa kostnader på grund av att omfattande ändringar har gjorts i det projekt som ursprungligen godkändes, utan att de nationella myndigheterna och kommissionen dessförinnan underrättats, inte utgör ett åsidosättande av rätten

till försvar när mottagaren av stödet, innan beslutet fattades, har kunnat ange skälen för att de föreskrivna villkoren inte iakttagits och när de föreskrifter som i detta hänseende framgår av artikel 7 i förordning nr 1116/88 i huvudsak har iakttagits av kommissionen. Slutligen anförde förstainstansrätten, i punkterna 55 och 56, att kommissionen i vederbörlig ordning hade kunnat dra slutsatsen att någon hänsyn inte kunde tas till de kostnader som inte ansetts stödberättigade, eftersom dessa kostnader inte omfattades av det godkända projektet, och ett sådant beslut därför inte utgjorde ett beslut om nedsättning i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86 av det stöd som ursprungligen beviljats klaganden, utan att det i praktiken var begränsat till en fastställelse av följderna av att en del av de kostnader som klaganden ansökt om ersättning för inte omfattades av projektet såsom detta ursprungligen godkänts. Därmed var kommissionen inte skyldig att sammankalla Ständiga kommittén för fiskerinäringen i enlighet med förfarandet i ovannämnda bestämmelse.

9 I punkterna 63—72 i den överklagade domen underkände förstainstansrätten den fjärde grunden om åsidosättande av motiveringsskyldigheten, vilken bestod av två delar. Beträffande den första delen av denna grund, enligt vilken det inte hade angivits någon rättslig grund för rättsakt nr 12 497, med undantag för en helt allmän hänvisning till förordning nr 4028/86, slog förstainstansrätten fast att denna rättsakt uttryckligen omnämnde förordningarna nr 4028/86 och 1116/88, vilka var tillämpliga i det förevarande fallet. Förstainstansrätten anförde att med hänsyn till sammanhanget i målet och särskilt den argumentation som klaganden hade utvecklat till stöd för sin tredje grund, hade klaganden inte kunnat missta sig på räckvidden av dessa två hänvisningar och kunde därmed inte anses ha svävat i ovisshet om den rättsliga grunden för denna rättsakt. Beträffande den fjärde grundens andra del konstaterade förstainstansrätten i övrigt att det framgick av de bakomliggande omständigheterna i målet, av skriftväxlingen mellan sökanden och de nationella myndigheterna respektive kommissionen samt av rättsakt nr 12 497, att de skäl som kommissionen hade åberopat till stöd för denna rättsakt var tillräckligt klara för att klaganden skulle kunna göra gällande sina rättigheter vid gemenskapsdomstolarna och för att dessa skulle kunna utöva sin kontroll av beslutets lagenlighet.

10 I punkterna 75—78 i den överklagade domen underkände förstainstansrätten den femte grunden, som avsåg maktmissbruk, genom att fastslå att sökanden inte hade förebringat någon objektiv, relevant och samstämmig bevisning för att rättsakt nr 12 497 hade antagits uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för

att uppnå andra mål än de som åberopats eller för att kringgå ett förfarande som särskilt föreskrivs i fördraget för att hantera omständigheterna i det enskilda fallet.

11 I punkterna 82—84 i den överklagade domen ogillade förstainstansrätten skadeståndstalan. Förstainstansrätten erinrade om att gemenskapens utomobligatoriska ansvar endast kan inträda om ett antal villkor är uppfyllda; således skall gemenskapsinstitutionens agerande vara rättsstridigt, det skall verkligen föreligga skada, och det skall finnas ett orsakssamband mellan det rättsstridiga agerandet och den åberopade skadan. Förstainstansrätten ansåg att klaganden inte hade förebringat någon bevisning om att rättsakt nr 12 497 var behäftad med något fel som påverkade dess lagenlighet. Det hade därför inte visats att kommissionen hade gjort sig skyldig till något rättsstridigt agerande, och talan om ersättning för den skada som klaganden påstått sig ha lidit skulle således ogillas.

Överklagandet

12 I sitt överklagande har klaganden yrkat att domstolen skall upphäva den överklagade domen, bifalla de yrkanden som klaganden framställt i första instans, ogiltigförklara rättsakt nr 12 497, förplikta kommissionen att utge skadestånd i enlighet med vad som angivits i ansökan och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

13 Kommissionen har yrkat att överklagandet skall avvisas och att klaganden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

14 Till stöd för sitt överklagande har klaganden åberopat fyra grunder. Den första grunden avser åsidosättande av kollegialitetsprincipen. Klaganden har hävdat att även om delegering av rätten att underteckna utgör det normala tillvägagångssättet för kommissionen att utöva sina befogenheter, vilket förstainstansrätten anförde i punkt 37 i den överklagade domen, utgör delegering av beslutsbefogen-

heter ett allvarligt åsidosättande av kollegialitetsprincipen. Klaganden har gjort gällande att om förstainstansrätten ansåg att det endast rörde sig om delegering av rätten att underteckna, slog den felaktigt fast att klaganden skulle ha förebringat bevisningen för att administrationen hade åsidosatt de regler som var tillämpliga i frågan. Enligt klaganden har kommissionen bevisbördan för att dessa regler har iakttagits.

15 Den andra grunden avser åsidosättande av principen om ett kontradiktoriskt förfarande. Enligt klaganden gjorde sig förstainstansrätten skyldig till ett logiskt fel genom att slå fast att det framgick av klagandens begäran, vilken inkom till ministeriet den 28 juli 1995 och till kommissionen den 3 augusti samma år, att föreskrifterna i artikel 7 i förordning nr 1116/88 "i huvudsak har iakttagits av kommissionen", eftersom kommissionen i rättsakt nr 12 497 uttryckligen hade avvisat denna ansökan och att nämnda artikel 7 inte var tillämplig i det sammanhang i vilket klagandens styrelse hade åberopat den.

16 Den tredje grunden avser åsidosättande av motiveringsskyldigheten i enlighet med artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG). Klaganden har gjort gällande att förstainstansrätten felaktigt underkände denna grund av det skälet att man i det aktuella fallet inte kunde kräva ytterligare detaljer än vad som framgick av kommissionens rättsakt nr 12 497, vilken — bland annat genom en hänvisning till de detaljerade förklaringar som gavs i intyget — redan innehöll tillräckliga upplysningar om de huvudsakliga faktiska och rättsliga omständigheter som låg till grund för det resonemang som ledde fram till nedsättningen av stödet.

17 Den fjärde grunden avser förstainstansrättens åsidosättande och felaktiga tillämpning av artiklarna 44.1 och 47 i förordning nr 4028/86 samt av artikel 7 i förordning nr 1116/88. Klaganden har bestritt förstainstansrättens ståndpunkt, enligt vilken artiklarna 44 och 47 inte är tillämpliga i det aktuella fallet.

Domstolens bedömning

18 Av de grunder som har åberopats till stöd för överklagandet skall den fjärde grunden prövas först.

Den fjärde grunden

19 Klaganden har hävdat att förstainstansrätten gjorde en felaktig tillämpning av artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 genom att slå fast att dessa artiklar endast är tillämpliga vid en omprövning av det berörda projektet i dess helhet och inte när den enskilde helt eller delvis har underlåtit att genomföra projektet såsom detta ursprungligen godkänts. Klaganden har härvid påpekat att bland de uppräknade situationer som artikel 44.1 är tillämplig på, finns den situationen när "projektet inte genomförs som planerat".

20 Kommissionen har gjort gällande att det förfarande som föreskrivs i artikel 44.1 i ovannämnda förordning skall tillämpas när det är fråga om en verklig omprövning av de kostnader som kan komma i fråga för gemenskapsstöd, och inte när det endast är fråga om en justering av dessa kostnader i förhållande till de arbeten som inte har utförts och gemenskapsstödets procentuella storlek inte har ändrats.

21 Kommissionen har vidare påpekat att variationen i fråga om de stödberättigade kostnaderna är resultatet av enbart tekniska överväganden och att det skulle leda till en omedelbar blockering av alla projekt som regleras av förordning nr 4028/86 om det var nödvändigt att inleda förfarandet i artikel 47 i den förordningen varje gång som de stödberättigade kostnaderna skiljer sig från vad som ursprungligen var avsett.

22 Domstolen skall inledningsvis klargöra betydelsen av begreppet "stöd" i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86 för att kunna fastställa kommissionens befogenheter och skyldigheter i enlighet med ovannämnda artiklar. Det skall framhållas att ett stöd utgör en summa pengar som kommissionen har avsatt till ett projekt som syftar till att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur. Enligt artikel 12 i denna förordning skall "det ekonomiska stöd som föreskrivs i artikel 11 respektera de nivåer som som fastställts i bilaga III". Av detta följer att hänvisningen till nivåerna endast avser hur stödbeloppet beräknas. Stödet utgör med andra ord en summa pengar som har beräknats efter en procentsats av den totala kostnaden för det projekt för vilket ekonomiskt stöd har begärts. Denna tolkning bekräftas av kommissionens beslut C (90) 1923/99 av den 30 oktober 1990, i vilket det aktuella gemenskapsstödet fastställdes. Av artikel 1.2 i detta beslut framgår att "Bidraget har fastställts till ett belopp om högst 1 103 646 181 (nationell valuta)".

23 Vidare har kommissionen, i bilagan till nämnda beslut, uppskattat gemenskapsstödet till 1 103 646 181 ITL, vilket motsvarar 40 procent av de stödberättigade kostnaderna.

24 Det kan tilläggas att förstainstansrätten har antagit samma ståndpunkt beträffande tolkningen av begreppet stöd. Detta framgår av punkt 8 i den överklagade domen: "Kommissionen beviljade genom beslut C (90) 1923/99 av den 30 oktober 1990 sökanden ekonomiskt stöd om 1 103 646 181 [ITL], eller 40 procent av summan av de kostnader som kunde beaktas, vilka uppgick till 2 759 115 453 [ITL]...".

25 Domstolen erinrar slutligen att kommissionen i enlighet med artikel 44.1 i förordning nr 4028/86 kan "besluta om att stödet tills vidare inte skall utbetalas, att det skall nedsättas eller upphöra" om ett av de fyra villkor som anges i denna artikel är uppfyllda, bland annat "om projektet inte genomförs som planerat". Genom att kommissionen har tilldelats en sådan befogenhet är det uppenbart att nämnda förordning syftar till att omfatta alla kommissionens rättsakter som innebär att storleken på det gemenskapsstöd som ursprungligen beviljats helt eller delvis sätts ned när något av de ovannämnda villkoren är uppfyllt. Även om kommissionen inte är skyldig att utöva en sådan befogenhet, framgår det uttryckligen av artikel 44.1 i denna förordning att när kommissionen gör det,

skall den följa det förfarande som föreskrivs i artikel 47 i samma förordning. Det framgår lika klart av artikel 7 i förordning nr 1116/88 att de förfaranden som avses i denna artikel också skall följas innan beslut fattas i enlighet med artikel 44 om att stödet tills vidare inte skall utbetalas, att det skall nedsättas eller upphöra.

26 Av detta följer att rättsakt nr 12 497 skall tolkas som ett beslut om nedsättning av stöd i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86, eftersom stödbeloppet sattes ned från 1 103 646 181 ITL till 762 940 040 ITL med anledning av att projektet inte hade genomförts som planerat, vilket är ett av de villkor som anges i nämnda artikel.

27 Efter det att den första ansökan om stöd har godkänts kan ett beslut om att sätta ned det ursprungligen beviljade gemenskapsstödet få allvarliga konsekvenser för mottagaren av stödet. Sådana konsekvenser understryker nödvändigheten av att tillämpa ett sådant förfarande som avses i artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88.

28 Vad beträffar kommissionens bekymmer med administrativa svårigheter till följd av skyldigheten att följa de förfaranden som framgår av artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88, skall det endast påpekas att när en förordning ålägger kommissionen skyldigheter, kan inte svårigheter av administrativ art utgöra en giltig grund för att ändra de rättsliga följderna av denna förordning. Detta gäller även de särskilda processrättsliga skyddsregler som har fastställts av gemenskapslagstiftaren.

29 Av det ovan anförda följer att kommissionen, genom att anta rättsakt nr 12 497 utan att följa de förfaranden som föreskrivs i artiklarna 44 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88, inte kan anses ha uppfyllt sina skyldigheter i enlighet med dessa artiklar.

30 Förstainstansrätten har således gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anse att rättsakt nr 12 497 inte utgjorde ett beslut om nedsättning, i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 4028/86, av det stöd som ursprungligen beviljats klaganden och att det förfarande som föreskrivs i denna artikel därmed inte var tillämpligt. Den överklagade domen skall därmed upphävas.

31 För det fall förstainstansrättens avgörande skall upphävas kan domstolen, enligt artikel 54 första stycket andra meningen i EG-stadgan för domstolen, slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.

32 Under dessa omständigheter skall rättsakt nr 12 497 ogiltigförklaras av det skälet att kommissionen inte har följt det förfarande som föreskrivs i artiklarna 44.1 och 47 i förordning nr 4028/86 och artikel 7 i förordning nr 1116/88. Av detta följer att kommissionen är skyldig att inleda förfarandet i enlighet med dessa bestämmelser.

33 Av vad anförts följer att det inte finns anledning att pröva de andra grunderna för överklagandet och klagandens skadeståndsyrkande.

Rättegångskostnader

34 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i samma regler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom klaganden har yrkat att kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna och kommissionen har tappat målet, skall den ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Förstainstansrättens dom av den 7 november 1997 i mål T-218/95, Le Canne mot kommissionen, upphävs.

2) Kommissionens telexmeddelande nr 12 497 av den 27 oktober 1995 ogiltigförklaras av det skälet att kommissionen inte har följt det förfarande som föreskrivs i artiklarna 44.1 och 47 i rådets förordning (EEG) nr 4028/86 av den 18 december 1986 om gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur och artikel 7 i kommissionens förordning (EEG) nr 1116/88 av den 20 april 1988 om genomförandet av beslut om stöd till projekt rörande gemenskapsåtgärder för att förbättra och anpassa fiskeri- och vattenbrukssektorernas struktur och förvaltningen av kustområdena.

3) Europeiska gemenskapernas kommission skall ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

Kapteyn Hirsch Murray

Ragnemalm Schintgen

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 5 oktober 1999.

R. Grass

Justitiesekreterare

P.J.G. Kapteyn

Ordförande på sjätte avdelningen